

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

BERGBAUMUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

MINING MUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

Náměstí Hynka Kličky 293, Příbram VI – Březové Hory, 261 01 PŘÍBRAM I, Česká republika
tel.: +420 318 626 307, +420 318 633 138, tel./fax: +420 313 120 625
e-mail: info@muzeum-pribram.cz, internet: www.muzeum-pribram.cz

V Příbrami dne 31. 12. 2009

Zpráva o činnosti Hornického muzea Příbram za rok 2009

1. Vyhodnocení plnění úkolů z hlavní činnosti

a) Pracoviště společenských věd

- **archeologické pracoviště** realizovalo záchranné **archeologické výzkumy** v regionu s ohledem na aktuálně probíhající stavební činnost (31 akcí); uskutečnily se rovněž archeologické výzkumy objektů vybraných pro transfer v souvislosti s projektem ROP NUTS II Střední Čechy - Muzeum vesnických staveb Vysoký Chlumeč (vodní mlýn z Radešic u Petrovic, roubená stodola z Mašova, roubený seník z Vojenského újezdu Brdy a roubený dům z Jiví) a průzkum povrchovými sběry vytypovaných zaniklých středověkých vesnic na Příbramsku
- výsledky archeologických bádání byly prezentovány v tisku, formou přednášek a exkurzí a v rámci putovní výstavy s názvem „Poslední Germáni v Čechách“ (instalace v Regionálním muzeu Mělník a ve Východočeském muzeu v Pardubicích – do 6. 9. 2009) a při výstavě pojmenované „T. G. Masaryk - mecenáš československé archeologie“ (ve spolupráci s Muzeem T. G. M. Rakovník, 1. 9. – 30. 10. 2009); byla doplněna stálá expozice v Muzeu zlata Nový Knín o repliku unikátního vikinského náramku z 11. století
- archeolog se zúčastnil mezinárodní konference „Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/Oberösterreich“ (17. 6. – 19. 6. 2009) a mezinárodní konference „Neolit a eneolit našich zemí“ (28. 9. – 29. 9. 2009)
- spoluúčast na aktualizaci Archeologické databáze ČR (AD ČR; Archeologický ústav AV ČR Praha - za rok 2009); spoluúčast na aktualizaci Státního archeologického seznamu ČR (SAS ČR; Národní památkový ústav Praha - za r. 2009)

- **pracoviště historiků** přispělo k tomu, že v **Památníku Vojna - v Galerii ORBIS PICTUS: EUROPA** byla instalována v termínu 26. 3. – 30. 6. 2009 zahraniční výstava uspořádaná ve spolupráci s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst – Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „Popel a déšť“ německé malířky Marie Kurzok, z prostředí nacistických koncentračních táborů v době 2. světové války, financovaná Čs. – německým fondem budoucnosti; v termínu 25. 6. – 4. 10. 2009 proběhla v Památníku Vojna mezinárodní výstava výtvarných děl ve spolupráci s Galerií ARTEM Bratislava s názvem „Alexander Dubček – zrození legendy“ (autoři z ČR, SR, Itálie, Francie a Norska)
- v rámci **Dne památky obětí komunistického režimu** (výročí popravy JUDr. Milady Horákové) se uskutečnila dne 25. 6. 2009 v Památníku Vojna Mše svatá za oběti komunistické totality spojená s přednáškou (ve spolupráci s ÚDV a ústředím Konfederace politických vězňů ČR)
- ve spolupráci s Ministerstvem obrany ČR, Vojenským historickým ústavem Praha, KPV a mediálním partnerem ČT Praha se konalo dne 4. 6. 2009 v areálu Památníku Vojna vyhlášení výsledků 2. ročníku soutěže celostátního projektu s názvem „**Bojovníci proti totalitě pohledem dětí**“ určeného pro školy, s výstupem v podobě mediálních děl žáků a studentů dokumentujících osudy válečných veteránů perzekvovaných komunistickým režimem (akce se zúčastnilo 600 žáků a studentů z 54 soutěžících škol z celé republiky)
- ve spolupráci s Archivem bezpečnostních složek a Vojenským historickým ústavem Praha byla uspořádána výstava dokumentů s názvem „Na frontě studené války“ (4. 8. – 1. 11. 2009) a výstava pojmenovaná „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“ (4. 6. – 31. 12. 2009); ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem Praha a partnerskou 13. dělostřeleckou brigádou Jince proběhla v Památníku Vojna výstava a přednáška na téma „Armáda ČR v zahraničních misích“ (10. 9. 2009 se uskutečnila v rámci Dnů evropského dědictví slavnostní prezentace); při příležitosti státního svátku – Dne boje za svobodu a demokracii 17. 11. 2009 se podařilo nainstalovat v Památníku Vojna torzo tzv. Berlínské zdi a expozici plastik akademického sochaře Jiřího Sozanského, znázorňující oběti komunistického režimu v 50. letech 20. století (umělecká díla získána bezúplatně převodem od Vězeňské služby ČR); pracoviště historiků poskytlo dokumentační materiál k expozičnímu projektu s názvem „My jsme to nevzdali, aneb příběhy 20. století“ pořádanému občanským sdružením POST BELLUM v Praze – Klárově 29. 10. – 23. 11. 2009, připomínající období totality v průběhu 20. století
- v souvislosti s péčí o spravované nemovité hornické památky a ve smyslu znění Smlouvy o dílo s Ing. arch. Janem Peštou byla zpracována nominační dokumentace na prohlášení vybraných areálů muzea **národní kulturní památkou** a dosud nechráněných historických objektů **kulturní památkou**, tento materiál byl předán HM Příbram a Odboru kultury a památkové péče KÚ SK (do 31. 12. 2009 byl

prohlášen KP hornický domek a vytypované objekty v areálu dolu Anna, včetně podzemí)

- pokračovala činnost **pracovišť historiků** zaměřená na studium dobových materiálů, terénní průzkum a shromažďování dokladů týkajících se **dějín montánního podnikání a tradičních řemesel na Příbramsku**; jedním z výstupů byla instalace dlouhodobé výstavy v podzemí dolu Drkolnov s názvem „Čerpání důlních vod“; v podzemí Prokopské štolky byla situována výstava pojmenovaná „Důl Prokop a Prokopská štola“ a v cáchovně dolu Anna tematická expozice – „Voda v rudném hornictví Příbramska a využití vodních kol“; v areálu Památníku Vojna se podařilo rekonstruovat poslední doposud neopravený objekt někdejších hornických šaten a sprch a ve spolupráci se s. p. DIAMO upravit interiér ve stylu historických tzv. „řetízkových šaten“
- v souvislosti s péčí o spravované nemovité hornické památky byla **obnovena střecha** na vstupním objektu muzea (**bývalých sypech – sokolovně**) v areálu Ševčinského dolu a položena nová **šindelová střecha** na objektu **hornického domku**
- ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti **montánní historie** v rámci celého světa); HM Příbram zpracovalo tuto **bibliografii** za ČR; HM Příbram uzavřelo partnerskou smlouvu s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst – Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen**“ (9. 5. 2009) týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých **hornických památek a tradic** – v rámci tohoto projektu bude HM Příbram zajišťovat v červnu a červenci 2010 semináře a exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“; HM Příbram se podílelo na odborné prezentaci v rámci mezinárodního kolokvia na půdě Technické univerzity Clausthal (SRN) na téma „**175 let používání drátěných těžních lan v hornictví**“; HM Příbram – Památník Vojna se stalo ve dnech 30. 10. – 1. 11. 2009 jedním z partnerů při pořádání mezinárodní konference „Uran pro Moskvu“ v Greiz (SRN) financované fondem EU a Zemskou centrálou politického vzdělávání Durynsko (LZT); HM Příbram se spolupodílelo na programu 5. mezinárodního bienále „**Industriální stopy**“ (14. 9. 2009) ve spolupráci s Národním památkovým ústavem Praha zajištěním odborné exkurze pro účastníky tohoto bienále; pracoviště historiků se účastnilo ve dnech 21. 10. – 23. 10. 2009 odbornou prezentací mezinárodního kolokvia o průmyslových památkách **TECHNÉ Ostrava 2009**; HM Příbram bylo jako tradičně **jedním z garantů 48. ročníku mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice** (13. 10. – 15. 10. 2009); HM Příbram bylo **přijato** dne 11. 11. 2009 **za člena Deutscher Museums Bund** (toto členství je založeno na bezplatné výměně zkušeností z oblasti vědy a výzkumu v rámci

muzejnictví, publikování výsledků bádání a bezplatných prohlídkách expozic členských muzeí v SRN a ČR)

- muzeum pokračovalo v dokumentaci událostí 1. a 2. světové války na Příbramsku (probíhá pasportizace pomníků a památníků obětí válek – ve spolupráci s Českým svazem bojovníků za svobodu, Vojenským historickým ústavem Praha a Státním okresním archivem Příbram), tento materiál bude publikován ve zvláštním čísle sborníku Podbrdsko; HM Příbram bylo jedním ze spoluorganizátorů 8. ročníku akce s názvem „**Rekonstrukce bitvy u Slivice z r. 1945**“ konané 9. 5. 2009, připomínající výročí posledního vojenského střetnutí 2. světové války v Evropě u Slivice nedaleko Milína (**akci přihlíželo 15 000 diváků a podpořil ji hejtman Středočeského kraje**); dalším z výstupů badatelské činnosti týkající se historických událostí z období 2. světové války na Příbramsku byla spolupráce na dokumentárních pořadech ČT s názvem „Neznámí hrdinové“ a „Historie cs“; muzeum průběžně zpracovávalo dokumentaci o obětech politických procesů a protikomunistickém odporu po únoru 1948 (ve spolupráci s Konfederací politických vězňů ČR, ÚDV, Muzeem III. odboje Příbram, Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR Praha apod.) s možností využití v kontextu s činností Památníku Vojna i mimo jeho rámec; historikové se prezentovali v odborném tisku, v médiích, při přednáškách, expozičních aktivitách a podobně (například v dokumentárních pořadech ČT s názvem „Příběhy železné opony“, „Přísně tajné vraždy“, „Tajné akce StB“, „Zapomenutí hrdinové“)
- **etnografické pracoviště** spolu s vedením muzea směřovalo svoji pozornost především k areálu **Muzea vesnických staveb (MVS) Vysoký Chlumec**, kde proběhl transfer a následná stavba vodního mlýna z Radešic, roubené stodoly z Mašova u Petrovic a obytného stavení z Jiví u Heřmaniček; uskutečnily se přípravné fáze k znovupostavení roubené stodoly z bývalého katastru obce Záběhlá ve Vojenském újezdu Brdy, vše v rámci projektu **ROP NUTS II Střední Čechy**; v MVS byly též **zpřístupněny dlouhodobé tematické výstavy: „Sekyry v životě vesnického člověka“, „Nejstarší roubené chalupy“, „Krajina a sídla“** – jako jeden z výstupů systematické vědecko výzkumné a badatelské práce etnografického pracoviště
- pro potřeby Národního ústavu lidové kultury pokračoval výzkum týkající se **ochrany lidové kultury na Příbramsku** (zpracování dotazníku v rámci projektu „Identifikace tradiční lidové kultury ČR“); v podmínkách HM Příbram je kladen akcent zejména na problematiku hornického folkloru a příbramského betlémářství
- výsledky **etnologických bádání** a výzkumů byly prezentovány rovněž formou přednášek, exkurzí a publikační činností; HM Příbram bylo s ohledem na svoji dosavadní činnost přijato výborem **České národopisné společnosti Praha** za kolektivního člena (10. 6. 2009)

b) Pracoviště přírodních věd

- s ohledem na prohlubování profilace muzea se uskutečnilo další bádání v oblasti **mineralogie, geologie a petrografie**; výsledky výzkumů byly prezentovány formou přednášek, publikační činností a krátkodobé tematické výstavy; probíhal revizní vědecký výzkum minerálů ze sbírek Hornického muzea Příbram (ve spolupráci s Národním muzeem Praha a studenty PřF UK Praha) s plánovaným výstupem v podobě publikace s názvem „Pyromorfity Českého masivu“
- pokračoval sběr dalších velkoformátových vzorků pro **připravovanou expozici tzv. geoparku** (v areálu dolu Vojtěch)
- pro školní mládež zorganizovalo mineralogicko-geologické pracoviště muzea exkurze do terénu spojené s **rýžováním tzv. zlatínek na říčce Litavce** a s paleontologickým výzkumem v Brdech
- **botanické pracoviště** realizovalo dlouhodobý terénní výzkum se zaměřením na **květenu Brd a středního Povltaví**; uskutečnil se další sběr rostlinného materiálu a tvorba herbářových sbírek z lokalit v Brdech a na Hřebenech; byla doplňována floristická databáze Fldok; zvláštní pozornost muzeum věnovalo výzkumu kriticky ohrožených druhů květeny v Brdech; botanické pracoviště průběžně poskytovalo konzultace z oblasti ochrany přírody (především MěÚ Příbram, Krajskému úřadu Středočeského kraje, Správě CHKO Český kras, Vojenskému újezdu Brdy atd.); v oblasti badatelské činnosti se naplňovala dlouhodobá spolupráce s katedrou botaniky Přírodovědecké fakulty UK Praha a s Agenturou ochrany přírody a krajiny Praha; výsledky výzkumů a bádání se dočkaly prezentace formou příspěvků v odborném tisku, prostřednictvím tematických výstav, exkurzí, přednášek a podobně
- **zoologické pracoviště** ve spolupráci s nevládní organizací **Ochrana fauny ČR, Ekocentrem Zelená pumpa**, Gymnáziem Příbram a ZŠ z Příbrami, Březnice, Dobříše, Rožmitálu p. Tř. a Sedlčan uspořádalo **III. ročník přírodovědné soutěže** pro žáky a studenty s názvem **Ekosystémy středních Čech** (11. 6. 2009, 135 účastníků)
- rozvíjela se spolupráce s nevládní organizací Ochrana fauny ČR ve Voticích při **ekologické výchově v rámci Středočeského kraje** (organizování seminářů a terénních exkurzí pro učitele přírodopisu, studenty i širokou veřejnost s těmito tématy: Kdo u nás žije, Naši plazi, Raci v regionu, Nejzajímavější živočichové Příbramska, Ochrana přírody, Tušimské rybníky, Vodní fauna Týnčanska, Ochrana vodních biotopů)
- výsledky zoologických výzkumů byly též prezentovány v odborném tisku a v rámci přednáškových programů **Školní rok v Hornickém muzeu Příbram a Univerzita III. tisíciletí** – spojené s exkurzemi v terénu

- pokračovalo **mapování fauny drobných toků**, výsledky bádání se promítly v tematické výstavě s názvem „**Malé vodní toky středních Čech**“ (instalace ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy – do 31. 5. 2009, tuto výstavu zde shlédlo 5 730 návštěvníků); uskutečnil se ichtyologický průzkum Obecnického potoka a říčky Vlčavy; **pokračovalo monitorování výskytu ohrožených živočichů**, zejména obojživelníků a plazů, s následnou prezentací výsledků bádání formou tematických výstav; byly **prováděny záchranné přenosy** zvláště chráněných druhů živočichů (přenášení žab přes komunikace v době páření); uskutečnil se monitoring lokalit s výskytem raka kamenáče; došlo k rozšíření výzkumu orientovaného na vliv invaze norka amerického vůči naší fauně a jiné; probíhal monitoring zimovišť netopýrů na Příbramsku (v podzemí zdejších dolů provozovaných HM Příbram)
- HM Příbram zorganizovalo dvoudenní **celostátní seminář věnovaný problematice mapování, monitoringu a praktické ochraně obojživelníků a plazů** (12. 11. – 13. 11. 2009, ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, 60 účastníků)

c) Pracoviště konzervátorské a restaurátorské

- toto pracoviště zajišťovalo plnění úkolů spojených s péčí o Sbíрку Hornického muzea Příbram; uskutečnilo se restaurování a konzervování vybraných sbírkových předmětů a jejich přemístění do nových depozitářů v Památníku Vojna; proběhla digitalizace konzervátorských záznamů; ve spolupráci se Státním výzkumným ústavem ochrany materiálů Praha a ČVUT Praha pokračovalo řešení **projektu s názvem Sledování korozní agresivity prostředí zejména v nevytápěných objektech expozic Hornického muzea Příbram (E 3517 BESTPRODUCT – TENEEST)**; zvláště náročným úkolem je každoroční konzervování parních těžních strojů; pokračovala spolupráce s Odborem kultury a památkové péče KÚ SK při **zpracování pasportu konzervačních a restaurátorských kapacit v rámci SK**
- konzervátor se zúčastnil celostátní konference konzervátorů v Hradci Králové (8. 9. – 10. 9. 2009), zasedání sekce středočeských konzervátorů a restaurátorů v Nymburce (2. 11. 2009) a celostátního semináře s názvem „Česká hračka na začátku tisíciletí“ v Klatovech (11. 11. – 13. 11. 2009)
- HM Příbram se zúčastnilo ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum (nositel projektu) **mezinárodního projektu s názvem The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission zaměřeného na konzervování a restaurování vybraných hornických památek** (27. 9. 2009)

d) Knihovna

- pokračovala elektronická evidence knihovny Hornického muzea Příbram; počet knihovních jednotek činil 15 026, s ročním přírůstkem 199 (výdaje na knižní fond v roce 2009 dosáhly částky 72 568 Kč).

V průběhu roku 2009 pokračovala spolupráce s Odborem kultury a památkové péče KÚ SK při aktualizaci koncepce rozvoje muzeí a galerií, spolupráce při zpracování koncepce depozitářů, spolupráce při zpracování pasportu konzervačních a restaurátorských kapacit a další (HM Příbram zpracovalo **Strategický plán rozvoje Hornického muzea Příbram na léta 2009 – 2012**, v rozsahu 220 stran, včetně příloh; tento materiál byl předložen k oponentuře doc. ing. Heleně Sedláčkové, CSc., proděkance pro zahraniční vztahy Fakulty podnikohospodářské VŠE Praha). Oponovaný Strategický plán odevzdalo HM Příbram svému zřizovateli.

2. Výstavní činnost a kulturní akce

a) Výstavy v zahraničí

- výstava s názvem „**Museen stellen sich vor - Bergbaumuseum Příbram**“ – putovní expozice prezentující Hornické muzeum Příbram v rámci mezinárodního výstavního cyklu Muzea se představují (byla instalována **na 4 místech v SRN**): 1. v Bergbaumuseum Oberviechtach, SRN, do 31. 1. 2009; 2. v Städtische Sammlungen und Bergbaumuseum Freital – Schloss Burgk, SRN, 21. 6. – 31. 8. 2009; 3. Sächsisches Staatsarchiv – Bergarchiv Freiberg, SRN, 27. 9. – 7. 10. 2009; 4. Technikmuseum Magdeburg, SRN, 9. 10. 2009 – 3. 1. 2010

b) Převzaté výstavy ze zahraničí

- v **Památníku Vojna - v Galerii ORBIS PICTUS: EUROPA** - v termínu 26. 3. – 30. 6. 2009 zde byla instalována zahraniční výstava uspořádaná ve spolupráci s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst-Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Popel a déšť**“ německé malířky Marie Kurzok, z prostředí nacistických koncentračních táborů v době 2. světové války, financovaná Čs. - německým fondem budoucnosti; v termínu 25. 6. – 4. 10. 2009 proběhla v Památníku Vojna mezinárodní výstava výtvarných děl ve spolupráci se slovenskou Galerií ARTEM Bratislava s názvem „**Alexander Dubček – zrození legendy**“

c) Tuzemské výstavy

- výstavy z oblasti společenských i přírodních věd dle plánu: „Betlémy – křehká krása aneb vosk a dřevo v betlémské tradici Příbramska“; „Poslední Germáni v Čechách“; „Velikonoce v hornickém domku“; „Ševcovské řemeslo

v havířském prostředí“; „Malé vodní toky středních Čech“; „Nejstarší roubené chalupy“; „Sekyry v životě vesnického člověka“; „Krajina a sídla“; „Ani gram uranu sovětským okupantům“; „Bojovníci proti totalitě“; „Armáda ČR v misích“; „Na frontě studené války“; Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“; „Hornictví na Ostravsku“ – výstava obrazů z prostředí ostravských dolů; „Dantovo peklo“ – výstava uměleckých fotografií vytvořených v podzemí březohorských dolů; „Současné obyčejové tradice ve středních Čechách“; „Z historie hornických prokopských poutí a mariánského kultu v Příbrami“; „Čerpání důlních vod“; „Důl Prokop a Prokopská štola“; „Voda v rudném hornictví Příbramska a využití vodních kol“; „T. G. Masaryk – mecenáš československé archeologie“; „Hornické památky měřené časem“; „Příbramské betlémy - dřevo - nůžky - papír“; „Vánoce v hornickém domku“

- zpracováno libreto a scénář multimediální expozice (ve spolupráci s FAMU Praha) zaměřené na problematiku paleontologie a lokalitu Brd (cáchozna dolu Vojtěch)

d) Kulturní akce

- Dětský masopust (24. 2. 2009); Hornický masopust (28. 2. 2009); Masopust ve Skanzenu Vysoký Chlumeč (28. 2. 2009); Velikonoce v hornickém domku (30. 3. – 13. 4. 2009); Mezinárodní den památek a sídel – Kulturní dědictví a věda v podmínkách HM Příbram (18. 4. 2009); Slavnostní otevření expozic ve Skanzenu Vysoký Chlumeč a v Muzeu zlata Nový Knín (24. 4. 2009); Rekonstrukce poslední bitvy 2. světové války u Slivice (9. 5. 2009); Významné zoologické lokality Příbramska – dvoudenní exkurze pro ZŠ (13. 5. – 14. 5. , 18. 5. – 19. 5. 2009); Mezinárodní den muzeí – doprovodný kulturní program (18. 5. 2009); Festival muzejních nocí – noční jízdy hornickým vláčkem s doprovodným programem (23. 5. 2009); Festival muzejních nocí – noční prohlídky bývalého věžeňského lágru Vojna (nyní Památník Vojna, 23. 5. 2009); Bojovníci proti totalitě pohledem dětí – Památník Vojna (4. 6. 2009); Vítaní léta ve Skanzenu na Vysokém Chlumci – kulturní vystoupení v podání ZUŠ Sedlčany (13. 6. 2009); Vikinský náramek z Nového Knína – šermířsko divadelní představení ze života Vikingů a předvedení dobových řemesel v rámci Muzea zlata Nový Knín (20. 6. 2009); Vodní biotopy – výukový program v terénu pro SŠ a veřejnost (22. 6., 23. 6., 8.9., 10. 9. 2009); Den památky obětí komunistického režimu, pietní akt s bohoslužbou za oběti totality – Památník Vojna (25. 6. 2009); Folklorní den ve skanzenu Vysoký Chlumeč – vystoupení cimbálové muziky (4. 7. 2009); 20. historická hornická Prokopská pouť – tradiční společenská akce s mezinárodní účastí, průvod krojovaných horníků a hutníků, polní mše, vystoupení hornických hudeb, doprovodný kulturní program připomínající význam horního a hutního Jana Antonína Alise v 18. století na Příbramsku (5. 7. 2009); Den řemesel – představení tradičních řemesel ve Skanzenu Vysoký Chlumeč (22. 8. 2009); Dny evropského dědictví – Hornické památky měřené časem (12. 9. – 13. 9. 2009); Slavnostní křest sborníku

Podbrdsko – představení nového vydání vlastivědného sborníku a hlavních autorů příspěvků spojené s recitálem folkové skupiny Sekvoj (12. 9. 2009); Loučení s létem – pochod ze Skanzenu Vysoký Chlumeč do Obděnic k hrobce slavného rybníkáře Jakuba Krčina z Jelčan a Sedlčan (29. 9. 2009); Mezinárodní sympozium Hornická Příbram ve vědě a technice – 48. ročník mezinárodního setkání odborníků z oblasti historie hornictví, moderních technologií, báňské legislativy a dalších montánních činností, exkurze věnovaná báňským památkám (13. 10. – 15. 10. 2009); Den Středočeského kraje – Keltové na Březových Horách, celodenní naučný program, v jehož rámci členové sdružení Boiové & Fergunna předvedli dobová řemesla keltských obyvatel včetně ukázek rýžování zlata na Příbramsku (28. 10. 2009); Vánoce v hornickém domku a nadílka v Prokopské štolě – vánočně vyzdobený interiér hornického obydlí z 19. století, ukázky práce řezbářů betlémů, výroba a zdobení vánočních ozdob, lití olova, příprava vánočních pokrmů, přednes koled, jízdy důlním vláčkem vánočně vyzdobenou Prokopskou štolou, seznámení s vánočními tradicemi a zvyky horníků, nadílka dětem u nejhlubší jámy březohorského rudního revíru (7. 12. – 18. 12. 2009); Předvánoční zpívání na dole Anna – pásmo koled a vánočních písní v podání učitelů a žáků Základní školy Březové Hory v cáchovně dolu Anna (21. 12. 2009)

- **zapojení** s nadstandardním programem do akcí: **Mezinárodní den památek a sídel** (Kulturní dědictví a věda v podmínkách Hornického muzea Příbram), **Festival muzejních nocí** (noční jízdy hornickým vláčkem, tajuplné podzemí dolů a permoníci, noční prohlídky bývalého vězeňského lágru Vojna), **Mezinárodní den muzeí**, **Den památky obětí komunistického režimu**, **Dny evropského dědictví** (Hornické památky měřené časem), **Den Středočeského kraje** (Keltové na Březových Horách, z prehistorie zdejší montánní činnosti)

e) Návštěvnost

- **návštěvnost expozic a výstav** Hornického muzea Příbram činila v roce 2009 celkem **115 496** platících i neplatících návštěvníků (v roce 2008 to bylo 116 859 návštěvníků), z toho bylo **104 996 platících návštěvníků** a 10 500 neplatících návštěvníků za rok 2009. Tato návštěvnost byla zároveň **nejvyšší mezi muzei zřizovanými Středočeským krajem** a přibližně 14. nejvyšší mezi všemi muzei ČR. Dle agentury CzechTourism bylo Hornické muzeum Příbram **čtvrtou nejnavštěvovanější technickou památkou ČR**. Kromě platících návštěvníků si našlo do muzea cestu dalších 10 500 neplatících zájemců (v rámci akcí: Dětský masopust, Vikinský náramek, Vítání léta ve Skanzenu Vysoký Chlumeč, v souvislosti s projektem nazvaným Bojovníci proti totalitě pohledem dětí, Den památky obětí komunistického režimu, Prokopská pouť, Loučení s létem ve Skanzenu Vysoký Chlumeč, Den Středočeského kraje, Předvánoční zpívání na dole Anna atd.). Podle počtu stálých expozic (**61**) bylo Hornické muzeum Příbram v roce 2009 na **1. místě** mezi všemi muzei ČR.

3. Prezentace muzea a vnější vztahy

a) Propagace

- **prezentace na veletrzích cestovního ruchu** v Brně a v Praze (tradiční spolupráce s Městem Příbram - „hornická hospůdka“ a také v rámci KÚ SK); při Mezinárodním setkání hornických měst ve Freibergu (SRN) a dále v kulturních a informačních střediscích v tuzemsku i v zahraničí (Praha – Informační centrum Středočeského kraje, Berlín, Drážďany, Dortmund, Mannheim, Bochum, Freiberg, Teuern, Neukirchen, Banská Štiavnica a další); v tiskových materiálech orientovaných na turistiku a cestovní ruch (s ohledem na Marketingový průzkum - důraz kladen na klientelu škol, spádovou oblast Prahy a zahraniční kontakty - zejména do Německa, Rakouska, Polska, Slovenska, Holandska a Francie)
- **propagace ve sdělovacích prostředcích** - ČT Praha (např. ve zpravodajství, v pořadech Toulavá kamera, Neznámí hrdinové, Příběhy železné opony, Zapomenutí hrdinové, Přísně tajné vraždy, Tajné akce StB, Historie cs., Podzemní Čechy II, Svět na kolejích,), TV Prima (zpravodajství), regionální TV Fonka (zpravodajství), INTER TV (Královské horní město Příbram – minulost a současnost), PUBLIC TV (Cyklotoulky), v rozhlase, tisku (i zahraničním) apod., o akcích v HM Příbram přináší reportáže například Rádio Blaník, Český rozhlas Region, Rádio Praha – zahraniční vysílání a další; Český rozhlas Region vystupoval v r. 2009 jako **mediální partner**

b) Přednášková činnost

- přednášková činnost byla realizována zejména v rámci projektu orientovaného na základní a střední školy s názvem **Školní rok v Hornickém muzeu Příbram** (9. ročník); pro seniory pokračoval cyklus přednášek s názvem **Univerzita třetího tisíciletí**; ve spolupráci s nevládními organizacemi Ochrana fauny ČR ve Voticích a Zelená pumpa proběhl cyklus přednášek **ekologické výchovy v rámci Středočeského kraje**

c) Spolupráce se školami

- MŠ (naučné vycházky, Hornické velikonoce, putování za permoníky, jízdy hornickým vláčkem, Vánoce v hornickém domku a nadílka v Prokopské štole), ZŠ (environmentální výchova s tzv. pilotní školou ekologické výchovy, **Školní rok v Hornickém muzeu**), SŠ + 2. stupeň ZŠ (středoškolské odborné praxe – zejména se Střední průmyslovou školou a Vyšší odbornou školou Příbram, exkurze, soutěže, ročníkové práce, mezinárodní projekt Comenius – regionální kreativita), VŠ (odborné exkurze domácích i zahraničních univerzit, odborné práce a jiné – VŠB – TU Ostrava, Bergakademie – TU Freiberg, TU Mnichov, TU Clausthal, Univerzita Kodaň, Tel Aviv, Washington, Přírodovědecko technická univerzita Lublaň, VŠE Praha, VŠ finanční a správní Praha, FF UK

Praha, Ped F UK Praha, Ped F Liberec, Filmová akademie M. Ondříčka Písek a další), dle **zpracované koncepce spolupráce se školami** (s využitím metodického portálu www.rvp.cz – **strukturovaná prezentace vzdělávacích programů**), účast s vlastní prezentací „Školní rok v Hornickém muzeu Příbram“ na celostátní konferenci s názvem **MUZEUM A ŠKOLA 2009 – JÍT SI NAPROTI** (18. 3. – 19. 3. 2009 Zlín); v průběhu roku 2009 HM Příbram participovalo na **Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - projektu „Otevřená a efektivní environmentální výchova pro Příbramsko“** (se ZŠ a MŠ Nečín), na téma „Těžba zlata na Novoknínsku“ a „Bronzový poklad“

d) Mezinárodní spolupráce

- **účast na mezinárodních akcích**, na seminářích, sympoziích atd. v Städtische Sammlungen und Bergbaumuseum Freital – Schloss Burgk, SRN (přednáška); v Bergarchiv Freiberg, SRN (účast na mezinárodním sympoziu The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage – TICCIH); v TU Freiberg (účast na 10. Internationales Symposium Kulturelles Erbe); v Technikmuseum Magdeburg, SRN (přednáška); v Deutsches Bergbau-Museum Bochum (účast na mezinárodním sympoziu k projektu s názvem The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission se zaměřením na konzervování a restaurování hornických památek); v Stadt- und Bergbaumuseum Freiberg, SRN (účast na Mezinárodním setkání hornických měst); účast na mezinárodní konferenci „Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/Oberösterreich“ a mezinárodní konferenci „Neolit a eneolit našich zemí“; participace na mezinárodním projektu s názvem „Politici vězni – oběti stalinismu“ (ve spolupráci s FF UK Praha, iniciativou Mene Tekel, Ano pro Evropu, AEGEE, Civisme et démocratie, COHA, Centre d' études des mondes russe, caucasien et centre – européen; aktivní přednášková účast na mezinárodní konferenci organizované Ministerstvem obrany ČR s názvem „Okupace, kolaborace, retribuce“ (Praha 17. 3. – 18. 3. 2009, příspěvek na téma „Jáchymovské doly 1938 – 1945“); vystoupení s přednáškou „Cesty do TNP“ na mezinárodní konferenci pořádané Ústavem pro studium totalitních režimů s názvem „Odboj, odpor“ (Praha 15. 4. – 16. 4. 2009); HM Příbram se podílelo na odborné prezentaci v rámci mezinárodního kolokvia na půdě Technické univerzity Clausthal (SRN) na téma „175 let používání drátěných těžních lan v hornictví“; HM Příbram – Památník Vojna se stalo ve dnech 30. 10. – 1. 11. 2009 partnerem při pořádání mezinárodní konference „Uran pro Moskvu“ v Greiz (SRN) financované fondem EU a Zemskou centrálou politického vzdělávání Durynsko (LZT); HM Příbram se spolupodílelo na programu 5. mezinárodního bienále „Industriální stopy“ (14. 9. 2009) ve spolupráci s Národním památkovým ústavem Praha zajištěním odborné exkurze pro účastníky tohoto bienále; HM Příbram se zúčastnilo odbornou prezentací 8. ročníku mezinárodního kolokvia věnovaného

technickým a průmyslovým památkám TECHNÉ Ostrava (21. 10. – 23. 10. 2009); HM Příbram bylo jako tradičně **jedním z garantů 48. ročníku mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice** (13. 10. – 15. 10. 2009)

- HM Příbram bylo **přijato** dne 11. 11. 2009 za **člena Deutscher Museums Bund** (toto členství je založeno na bezplatné výměně zkušeností z oblasti vědy a výzkumu v rámci muzejnictví, publikování výsledků bádání a bezplatných prohlídkách expozic členských muzeí v SRN a ČR)
- HM Příbram se stalo aktérem uzavření partnerské smlouvy dne 9. 5. 2009 se zástupci **Akademie für Natur und Industriekultur Ostbayern - Böhmen** z Neunburg (SRN) ohledně dokumentace, studia a propagace industriálního a přírodního dědictví SRN a ČR

e) Participace na projektech s možností čerpání finančních prostředků z fondů EU

- účast na projektu v rámci **ROP NUTS II Střední Čechy (Skanzen Vysoký Chlumec)**; na základě Dohody o partnerství s Městem Příbram je HM Příbram partnerem v realizačním týmu účastníků projektu tzv. „**Stříbrná stezka - Silber Strasse**“, program PHARE, vybudování turisticky značených cest ze Saska do Čech mezi historickými báňskými lokalitami; účast HM Příbram jako partnera v realizačním týmu projektu **Cestovní ruch v Příbrami - rozšíření a modernizace kapacit**, program SROP – příprava projektu v rámci účasti Města Příbram; účast na projektu s názvem „**Popel a déšť**“, financovaným **Čs. - německým fondem budoucnosti** a pořádaným ve spolupráci s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst - Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg; čerpání prostředků v rámci grantového projektu **Grantové agentury ČR s názvem „Zemřelé nesvobodné pracovní síly v oblastech produkce uranové rudy v letech 1946–1986“** (řešení projektu v termínu 1. 1. 2009 – 31. 12. 2011); HM Příbram v r. 2009 participovalo na řešení **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, 1.1. Zvyšování kvality ve vzdělávání, CZ.1.07/1.1.06 - projektu „Otevřená a efektivní environmentální výchova pro Příbramsko“** (se ZŠ a MŠ Nečín), na téma „**Těžba zlata na Novoknínsku**“ a „**Bronzový poklad**“; HM Příbram se stalo aktérem uzavření partnerské smlouvy dne 9. 5. 2009 se zástupci **Akademie für Natur und Industriekultur Ostbayern – Böhmen** z Neunburg (SRN) ohledně dokumentace, studia a propagace industriálního a přírodního dědictví SRN a ČR.

4. Ostatní činnosti

a) Publikační a ediční činnost

- v průběhu roku 2009 byla realizována řada publikačních záměrů v odborném i populárně naučném tisku, v tuzemsku i v zahraničí (např. industrie-kultur,

Der Anschnitt /SRN/ a jiné); spolu se Státním okresním archivem Příbram byl vydán XVI. svazek vlastivědného sborníku Podbrdsko (ředitel a další pracovníci muzea jsou členy redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky); muzeum se spolupodílelo na redakci 27. čísla sborníku Středočeský vlastivědný sborník (ředitel muzea je předsedou redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky ředitele a pracovníků muzea); se svým zřizovatelem Středočeským krajem a dalšími muzei se HM Příbram podílelo v čele s ředitelem na realizaci publikace „Osobnosti Středočeského kraje“; HM Příbram přispělo k realizaci publikace s názvem „Karel Hojden a Příbramsko“ v rámci edice **Středočeské umění** (za finanční podpory Středočeského kraje, vydavatel Knihovna Jana Drdy Příbram, autorský kolektiv pod vedením ředitele HM Příbram, slavnostní křest této publikace za účasti radního pro oblast kultury a památkové péče Středočeského kraje MVDr. Václava Beneše se uskutečnil 30. 4. 2009); pracovník muzea je autorem publikace s názvem „50 let příbramského divadla“, vydané Městem Příbram ve spolupráci s HM Příbram; pracovník muzea je autorem publikace s názvem „Tábory nucené práce se zaměřením na tábory zřízené při uranových dolech v letech 1949 – 1951“, vydané Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu Policie ČR ve spolupráci s HM Příbram

- probíhala spolupráce na tvorbě publikace dokumentující pomníky a památníky I. a 2. světové války (s Českým svazem bojovníků za svobodu a Státním okresním archivem Příbram).

Bibliografie pracovníků HM Příbram za rok 2009

ABUŠINOV, Roman – TRANTINA, Václav – VELFL, Josef. Školní rok v Hornickém muzeu Příbram. Acta musealia Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, suplementa 2009/3, Zlín 2009, s. 89–92.

BÁRTÍK, František. Tábory nucené práce se zaměřením na tábory zřízené při uranových dolech v letech 1949– 951. Praha 2009.

BÁRTÍK, František. Destrukce sochy Klementa Gottwalda v Příbrami. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 162–181.

BÁRTÍK, František. Jáchymovské doly 1938 – 1945. In Okupace, kolaborace, retribuice, Praha 2009, s. 32–40.

BÁRTÍK, František. Zastřelená školačka v Příbrami. Fakta a svědectví, Praha 2009, 7, s. 22–23.

BÁRTÍK, František. Vzpouza v nápravně výchovném ústavu Bytíz. Fakta a svědectví, Praha 2009, 8, s. 32–33.

BÁRTÍK, František. Jáchymovské doly 1938 – 1945. Fakta a svědectví, Praha 2009, 10, s. 22–23.

- BÁRTÍK, František. Tragédie při stavbě kulturního domu v Příbrami. Fakta a svědectví, Praha 2009, 11, s. 26–27.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Putování za příbramskou „hvězdou betlémskou“ II. Zpravodaj Příbramských betlemářů, Příbram 2009, 30, s. 15–17.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Putování za příbramskou „hvězdou betlémskou“ III. Zpravodaj Příbramských betlemářů, Příbram 2009, 32, s. 16–17.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Tradiční výstava betlémů na Zámečku - ohlédnutí. Zpravodaj Příbramských betlemářů, Příbram 2009, 30, s. 10–12.
- BLAŽKOVÁ, Lenka – POSEKANÁ, Klára. Nové přírůstky ve Sběrce Hornického muzea Příbram za rok 2008. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 187–192.
- FISCHER, David – PAVLUČÍK, Petr – SEDLÁČEK, František – ŠÁLEK, Martin. Predation of the alien American mink, *Mustela vison* on native crayfish in middle – sized streams in central and western Bohemia. *Folia Zool.*, Praha 2009, 58 (1), s. 45–56.
- FISCHER, David – VLACH, Pavel. Vliv rybářského hospodaření na populace našich raků. In *Bulletin Výzkumného ústavu rybářského a hydrobiologického v Bosňanech*, Bosňany 2009, 45 (2–3), s. 110–111.
- HAAG, Ulrich – VELFL, Josef. Kunstteiche und Kunstgräben im Revier Příbram/Březové Hory (Birkenberg). *Der Anschnitt*, Bochum 2009, 61. Jahrgang, 5–6, s. 346–347.
- HAAG, Ulrich – VELFL, Josef. Bergmännische Wasserwirtschaft im Birkenberger Erzrevier. *industrie – kultur*, Essen 2009, 15. Jahrgang, 4, s. 32–33.
- HAAG, Ulrich – VELFL, Josef. Báňské rybníky a náhonové struhy. Sborník příspěvků Mezinárodního kolokvia Techné Ostrava, Ostrava 2009, s. 4–9, 74–76.
- HLAVÁČEK, Rudolf – PIVOŇKOVÁ, Lenka. Exkurse do okolí Míšova a Borovna v Brdech. *Calluna*, Plzeň 2009, 14/1, s. 5 – 6.
- KORENÝ, Rastislav. PhDr. Jaroslav Kudrnáč, CSc. zemřel. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 248–249.
- KORENÝ, Rastislav. Archeologické výzkumy na Příbramsku v roce 2008. *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky u Prahy 2009, 27, s. 131–133.
- KORENÝ, Rastislav – STOLZ, Daniel – ŠREIN, Vladimír – ŠREINOVÁ, Blanka. Broušená industrie z Plešivce. *Archeologie ve středních Čechách*, Praha 2009, 13 - 2, s. 557–563.
- KORENÝ, Rastislav – MACHAČOVÁ, Veronika. Zpráva o činnosti archeologického pracoviště Hornického muzea Příbram od 2. 4. 2007 do 1. 4. 2009. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 250–253.
- KORENÝ, Rastislav. V Městském muzeu v Sedlčanech je poklad pražských grošů Václava IV. z Mašova. *Sedlčanský kraj*, Sedlčany 2009, r. 20, č. 48, s. 27.

- MACHAČOVÁ, Veronika – KORENÝ, Rastislav. Zpráva o činnosti archeologického pracoviště Hornického muzea Příbram od 2. 4. 2007 do 1. 4. 2009. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 250–253.
- PAROLKOVÁ, Klára. Betlémy Hornického muzea Příbram, 4., Betlém ze staré Příbrami. Zpravodaj Příbramských betlémářů, Příbram 2009, 30, s. 13–14.
- POSEKANÁ, Klára. Betlémy Hornického muzea Příbram, 5., Skautský betlém. Zpravodaj Příbramských betlémářů, Příbram 2009, 31, s. 2–4.
- POSEKANÁ, Klára. Betlémy Hornického muzea Příbram, 6., Betlém pí. Melkesové. Zpravodaj Příbramských betlémářů, Příbram 2009, 32, s. 18–19.
- POSEKANÁ, Klára – BLAŽKOVÁ, Lenka. Nové přírůstky ve Sbírce Hornického muzea Příbram za rok 2008. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 187–192.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Dokumentace roubených staveb z fondů středočeských muzeí. Atrium speciál, Horažďovice 2009, 1, s. 3.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Sekery a sekernické řemeslo v životě vesnického člověka. Zpravodaj Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení České národopisné společnosti, Praha 2009, VI, s. 19–20.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Výstavba Muzea vesnických staveb ve Vysokém Chlumci. Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky, Praha 2009, 9, č. 4, s. 12–13.
- ROCHÁZKA, Lubomír. Karel Kuča. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. VII. díl. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 260–262.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Dokumentace k lidovému stavitelství ze sbírek Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech. In Sborník ze semináře Vesnické stavitelství 1. poloviny 19. století. Praha 2009, s. 6–9.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Pavel Novák a kolektiv. Dějiny hmotné kultury a každodennosti českého venkova devatenáctého a první poloviny dvacátého století. Středočeský vlastivědný sborník, Roztoky u Prahy 2009, 27, s. 188–190.
- PROCHÁZKA, Lubomír. K problematice etnologických výzkumů lidové architektury. In Manuscripta Ethnologica, Praha 2009, s. 179–182.
- TRANTINA, Václav – KIRCHNER, Ivan. Pivovary vysokochlumeckého panství. Podbrdsko 2009, XVI, s. 80–101.
- TRANTINA, Václav. Před 50 lety vznikla v Příbrami profesionální divadelní scéna. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 236–238.
- TRANTINA, Václav – VELFL, Josef. Jan Čáka osmdesátiletý. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 242–248.

TRANTINA, Václav – ABUŠINOV, Roman – VELFL, Josef. Školní rok v Hornickém muzeu Příbram. Acta musealia Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, suplementa 2009/3, Zlín 2009, s. 89–92.

TRANTINA, Václav. 50 let příbramského divadla. Příbram 2009.

TRANTINA, Václav. Josef Theurer, první rektor Vysoké školy báňské v Příbrami. Sborník mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice, Příbram 2009, s. 83–85.

ŠVEC, Antonín. Rekonstrukce starých zapomenutých řemesel: příbramští chlebačci. In České hračky na počátku tisíciletí, Klatovy 2009, s. 63–64.

VELFL, Josef. Příbramsko a konec 2. světové války v Evropě. Náchodsko od minulosti k dnešku, Náchod 2009, 6, s. 165–177.

VELFL, Josef. K výročí zaražení dolu Anna v Příbrami – Březových Horách. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 128–137.

VELFL, Josef. Ohlédnutí za činností Hornického muzea Příbram. Středočeský sborník historický, Praha 2009, 35, s. 415–425.

VELFL, Josef. Autor s hornickou tematikou Jan Čáka osmdesátiletý. Sborník mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice, Příbram 2009, s. 35–39.

VELFL, Josef. Jan Antonín Alis a báňské podnikání na Příbramsku. Sborník mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice, Příbram 2009, s. 95–103.

VELFL, Josef. 230 let od zaražení dolu Vojtěch v Příbrami – Březových Horách. Středočeský vlastivědný sborník, Roztoky u Prahy 2009, 27, s. 62–68.

VELFL, Josef. K osmdesátinám Jana Čáky. Uhlí, rudy, geologický průzkum, Praha 2009, 16, č. 11–12, s. 31.

VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Kunstteiche und Kunstgräben im Revier Příbram/Březové Hory (Birkenberg). Der Anschnitt, Bochum 2009, 61. Jahrgang, 5–6, s. 346–347.

VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Bergmännische Wasserwirtschaft im Birkenberger Erzrevier. industrie – kultur, Essen 2009, 15. Jahrgang, 4, s. 3–33.

VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Báňské rybníky a náhonové struhy. Sborník příspěvků Mezinárodního kolokvia Techné Ostrava, Ostrava 2009, s. 4–9, 74–76.

VELFL, Josef – TRANTINA, Václav. Jan Čáka osmdesátiletý. Podbrdsko, Příbram 2009, XVI, s. 242–248.

VELFL, Josef – ABUŠINOV, Roman – TRANTINA, Václav. Školní rok v Hornickém muzeu Příbram. Acta musealia Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, suplementa 2009/3, Zlín 2009, s. 89–92.

5. Hospodaření organizace

a) Vyhodnocení závazných ukazatelů rozpočtu

- náklady PO za r. 2009 činily 99,9 % plánovaného rozpočtu
- výnosy PO za r. 2009 činily 99,9 % plánovaného rozpočtu
- mzdové náklady bez odvodů za r. 2009 byly vyčerpány na 99,9 %
- příspěvek na provoz za r. 2009 byl vyčerpán na 100 %
- odpisy majetku za r. 2009 byly vyčerpány na 100 %.

b) Komentář k rozboru hospodaření organizace

úč. 501 Spotřeba materiálu: 1 718 tis. Kč

v této položce je zahrnuta spotřeba materiálu k zajištění odborné činnosti jednotlivých pracovišť muzea (např. konzervátorský materiál); k zajištění realizace výstav a doprovodných kulturních akcí (drobný výstavnický materiál); na nákup odborné literatury a předplatného odborných časopisů; na drobný provozní materiál k údržbě objektů (nátěrové hmoty, spojovací materiál apod.); na pohonné hmoty do služebních vozidel, sekaček trávy, zahradního traktoru a motorové pily; k pořízení drobného hmotného majetku (odvlhčovače pro MVS, nabíječka baterií důlního vláčku, hliníkový univerzální žebřík, křovinořez, telefonní ústředna, notebook, PC rozvaděče a další drobný hmotný majetek). Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší z důvodu nákupu vybavení depozitářů v Památníku Vojna v roce 2008 (regály, manipulační vozíky, odvlhčovače).

úč. 502 Spotřeba energie: 1 942 tis. Kč

v této položce je zahrnuta spotřeba elektrické energie, plynu a vody. Elektrická energie zaujímá 90,6 % (vytápění většiny objektů je elektrickou energií); spotřeba plynu činila 6,8 % (vytápění objektů v areálu dolu Vojtěch); spotřeba vody byla 2,6 %. Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání totožné.

úč. 504 Prodané zboží: 471 tis. Kč

v této položce je zahrnut prodej suvenýrů, upomínkového zboží a regionálních publikací; tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání totožné.

úč. 511 Opravy a udržování: 5 940 tis. Kč

v této položce je zahrnuta údržba jednotlivých objektů a areálů muzea (oprava elektrorozvodů, zpracování revizních zpráv, průběžná údržba areálu MVS, průběžná drobná údržba objektů – hromosvodů, okapů, zednické, instalatérské práce, nátěry, pokrývačské práce, apod). Jednalo se o opravu šindelové střechy na objektu hornické

chalupy, opravu střechy na bývalých sypech, opravu historických šaten a sprch v Památníku Vojna, konzervační nátěry na objektech v MVS. Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší z důvodu využití prostředků v rámci příspěvku na zachování a obnovu kulturní památky (rekonstrukce bývalých šaten a sprch v Památníku Vojna).

úč. 512 Cestovné: 260 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty náklady na služební cesty spojené s účastí na tuzemských i zahraničních seminářích, konferencích, veletrzích cestovního ruchu, instalacích putovních výstav, archeologických, historických, přírodovědných a dalších výzkumech. Položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší z důvodu realizace grantu od Grantové agentury ČR s názvem „Zemřelé nesvobodné pracovní síly v oblastech produkce uranové rudy v letech 1946–1986“ (řešení v termínu 1. 1. 2009 –31. 12. 2011). Dále vznikl nárůst z důvodu řešení projektu v rámci ROP NUTS II Střední Čechy - MVS Vysoký Chlumec; rovněž účastí na veletrhu cestovního ruchu v Ostravě (ve spolupráci s Městem Příbram).

úč. 513 Náklady na reprezentaci: 27 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty náklady na občerstvení při vernisážích výstav, občerstvení pro účinkující při doprovodných kulturních akcích (Masopust v Hornickém muzeu, Masopust ve Skanzenu, Velikonoce v hornickém domku, Festival muzejních nocí, Prokopská pouť, Den řemesel v MVS, Den Středočeského kraje, Vánoce v hornickém domku a nadílka v Prokopské štolě), občerstvení pro účastníky bezplatné praxe studentů SPŠ Příbram v muzeu. Položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší z důvodu nižšího počtu účinkujících.

úč. 518 Ostatní služby: 4 035 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty náklady na realizaci expozic a výstav, propagaci, nájemné, služby spojů, služby spojené s údržbou PC programů, právní služby, překladatelské služby, programy doprovodných kulturních akcí (Masopust v Hornickém muzeu, Masopust ve Skanzenu, Velikonoce v hornickém domku, Festival muzejních nocí, Rekonstrukce bitvy u Slivice, Prokopská pouť, Den řemesel v MVS, Den Středočeského kraje, Vánoce v hornickém domku a nadílka v Prokopské štolě) a ostatní drobné služby (odvoz TKO, služby prádelny apod.). Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší z důvodu zpracování žádosti o prohlášení vybraných objektů muzea kulturními památkami a dále z důvodu instalace dopravního značení ke kulturnímu cíli na dálnici D5.

úč. 521 Mzdové náklady: 10 678 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty náklady na platy zaměstnanců a ostatní osobní náklady. Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší – u platů zaměstnanců - z důvodu změny platového zařazení na základě nařízení vlády; - u OON – z důvodu realizace grantu od Grantové agentury ČR s názvem

„Zemřelé nesvobodné pracovní síly v oblastech produkce uranové rudy v letech 1946–1986“ (řešení v termínu 1. 1. 2009–31. 12. 2011). Dále vznikl nárůst z důvodu řešení projektu v rámci ROP NUTS II Střední Čechy - MVS Vysoký Chlumec.

úč. 524 Zákonné soc. pojištění: 3 270 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty náklady na odvody sociálního a zdravotního pojištění z objemu vyplacených mezd. U této položky bylo čerpání nižší oproti rozpočtu z důvodu uplatnění slevy na pojistném (dle nařízení vlády); v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší v souvislosti s vyšším objemem vyplacených mezd.

úč. 527 Zákonné soc. náklady: 199 tis. Kč

v této položce je povinný příděl do FKSP z objemu vyplacených mezd. Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší v souvislosti s vyšším objemem vyplacených mezd.

úč. 549 Jiné ostatní náklady: 282 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty náklady na pojištění majetku, bankovní výdaje a poplatky. Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání totožné.

úč. 551 Odpisy dlouhodobého majetku: 336 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty náklady na odpisy strojů, zařízení a budov podle odpisového plánu. Položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší z důvodu nově odpisovaného zahradního traktoru a trakční baterie k důlnímu vláčku.

úč. 602 Tržby z prodeje služeb: 1 693 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty výnosy z prodeje vstupenek, archeologických a ostatních odborných služeb a dále ze služeb spojených s nájmem. Tato položka byla naplněna v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem byla nižší z důvodu snížení tržeb ze vstupného v souvislosti s uzavřením pobočky Muzea Špýchar Prostřední Lhota (rekonstrukce podlah napadených dřevomorkou) a dále z důvodu vyššího využívání slevových vstupenek a rodinného vstupného, i když návštěvnost expozic muzea opět přesáhla 100.000 platících návštěvníků. Dalším důvodem nižších tržeb bylo ukončení nájemního vztahu s dvěma firmami sídlícími v areálu dolu Vojtěch (na vlastní žádost bývalých nájemníků).

úč. 604 Tržby za prodané zboží: 680 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty výnosy z prodeje suvenýrů, upomínkového zboží a regionálních publikací; tato položka byla naplněna v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo naplnění totožné.

úč. 64x Jiné ostatní výnosy: 572 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty výnosy z pojistných událostí, přefakturace dopravného a použití rezervního fondu ke krytí provozních nákladů. Naplnění této položky bylo nižší v porovnání s rozpočtem z důvodu nižšího čerpání rezervního fondu než byl původní plán. V porovnání s předchozím rokem je naplnění této položky vyšší z důvodu čerpání rezervního fondu v roce 2009.

úč. 691 Provozní dotace: 26 213 tis. Kč

v této položce jsou zahrnuty provozní dotace, účelová dotace Grantové agentury ČR, dotace na reprodukci majetku, účelová dotace na provoz z ROP NUTS II Střední Čechy - MVS Vysoký Chlumec, dotace z Krajského úřadu Středočeského kraje na financování projektu ROP NUTS II Střední Čechy – MVS Vysoký Chlumec. Položka byla naplněna v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem je naplnění vyšší z důvodu čerpání prostředků v rámci příspěvku na zachování a obnovu kulturní památky (rekonstrukce bývalých šaten a sprch v Památníku Vojna) a čerpání dotace z prostředků ROP NUTS II Střední Čechy – MVS Vysoký Chlumec.

c) Závěrečné zhodnocení

- finanční prostředky za rok 2009 byly čerpány v souladu s rozpočtem
- v souvislosti s poskytováním placených služeb HM Příbram veřejnosti došlo za rok 2009 k poklesu o 6 % v příjmových položkách ve srovnání s rokem 2008; tento pokles byl způsoben snížením tržeb ze vstupného o 6 % jednak z důvodu uzavření pobočky Muzea Špýchar v Prostřední Lhotě (rekonstrukce podlah napadených dřevomorkou – řeší Obec Chotilsko) a dále z důvodu vyššího využívání slevových vstupenek a rodinného vstupného, i když návštěvnost expozic muzea opět přesáhla 100 000 platících návštěvníků (104 996 platících návštěvníků); z prodeje suvenýrů byly tržby vyšší o 0,7 % ve srovnání se stejným obdobím roku 2008.
- doplňkovou činnost nemáme.

PaedDr. Josef Velfl, ředitel

Hornické muzeum Příbram